

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра риторики и методики преподавания языка и литературы

Аннотация к дипломной работе

**ВИЗУАЛИЗАЦИЯ КАК КОМПОНЕНТ ИННОВАЦИОННОГО
ОБУЧЕНИЯ РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ В УЧРЕЖДЕНИЯХ ОБЩЕГО
СРЕДНЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**

КУКУРУЗЯК Ольга Алексеевна

Научный руководитель:
доцент О.И. Царёва

Минск, 2025

РЕФЕРАТ

Структура и объем дипломной работы: 3 главы; 76 страниц, 2 приложения, 8 рисунков; 45 источников.

Ключевые слова: РУССКАЯ ЛИТЕРАТУРА, МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ, ИННОВАЦИИ, ВИЗУАЛИЗАЦИЯ, УЧЕБНАЯ ИНФОРМАЦИЯ, ЭЛЕКТРОННЫЕ СРЕДСТВА ОБУЧЕНИЯ, ПРОЕКТНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

Текст реферата

Объект исследования: процесс преподавания русской литературы в учреждениях общего среднего образования Республики Беларусь с использованием визуализации.

Предмет исследования: визуализация учебного материала как компонент инновационного обучения русской литературе.

Цель исследования: выявление дидактических условий эффективного использования визуализации в процессе обучения русской литературе.

Методы исследования: анализ научно-педагогической литературы по теме исследования; изучение и обобщение педагогического опыта; конкретизация, описательный метод; эмпирический метод; изучение продуктов творчества учеников.

Полученные результаты и их новизна: классификация средств визуализации учебной информации, разработка и экспериментальная проверка методики организации проектной деятельности с применением электронных способов визуализации.

Результаты исследования могут быть использованы в учреждениях общего среднего образования Республики Беларусь. Разработанные методические рекомендации помогут преподавателям правильно сочетать и использовать традиционные и инновационные приемы при организации учебного процесса по русской литературе.

Достоверность материалов и результатов дипломной работы подтверждается применением теоретических методов исследования источников базы, соответствующих цели и задачам дипломной работы, а также представлением практических результатов на 82-ой научной конференции студентов и аспирантов БГУ филологического факультета. Разработанная в рамках дипломного исследования методика была апробирована в ходе преддипломной педагогической практики.

Область возможного практического применения: полученные результаты могут быть использованы на уроках русской литературы в учреждениях общего среднего образования Республики Беларусь, а также на занятиях в вузах в рамках изучения методико-литературных курсов («Методика преподавания русской литературы», «Диалектика традиций и инноваций в обучении литературе»).

РЭФЕРАТ

Структура і аб'ём дыпломнай работы: 3 главы, 2 дадатка, 8 малюнкаў; 76 стронак, 45 крыніц.

Ключавыя слова: РУСКАЯ ЛІТАРАТУРА, МЕТОДЫКА ВЫКЛАДАННЯ, ІНАВАЦЫИ, ВІЗУАЛІЗАЦЫЯ, ВУЧЭБНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ, ЭЛЕКТРОННЫЯ СРОДКІ НАВУЧАННЯ, ПРАЕКТНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ

Змест работы

Аб'ект даследавання: працэс выкладання рускай літаратуры ва ўстановах агульнай сярэдняй адукцыі Рэспублікі Беларусь з выкарыстаннем візуалізацыі.

Прадмет даследавання: візуалізацыя навучальнага матэрыялу як кампанент інавацыйнага навучання рускай літаратуры.

Мэта даследавання: выяўленне дыдактычных умоў эфектыўнага выкарыстання візуалізацыі ў працэсе навучання рускай літаратуры.

Методы даследавання: аналіз навукова-педагагічнай літаратуры па тэме даследавання; вывучэнне і абавязненне педагогічнага вопыту; канкрэтныя апісаныя метад; эмпірычныя метад; вывучэнне прадуктаў творчасці вучняў.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: класіфікацыя сродкаў візуалізацыі навучальнай інфармацыі, распрацоўка і эксперыментальная праверка методыкі арганізацыі проектнай дзейнасці з прымяненнем электронных спосабаў візуалізацыі.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай работы пацвярджаецца прымяненнем тэарэтычных метадаў даследавання крыніцавай базы, адпаведных мэце і задачам дыпломнай работы, а таксама прадстаўленнем практычных вынікаў на 82-й навуковай канферэнцыі студэнтаў і аспірантаў БДУ філалагічнага факультэта. Распрацаваная ў рамках дыпломнага даследавання методыка была апрабавана падчас пераддыпломнай педагогічнай практикі.

Вобласць магчымага практычнага прымянення: атрыманыя вынікі могуць быць выкарыстаны на ўроках рускай літаратуры ва ўстановах агульнай сярэдняй адукцыі Рэспублікі Беларусь, а таксама на занятках у ВНУ у рамках вывучэння методыка-літаратурных курсаў («Методыка выкладання рускай літаратуры», «Дыялектыка традыцый і інавацый у навучанні літаратуры»)

ABSTRACT

Structure and volume of the thesis: abstracts in three languages, introduction, three chapters, conclusion, list of references, 2 appendices. Volume of the thesis – 76 pages, 45 references, 8 figure.

Keywords: RUSSIAN LITERATURE, TEACHING METHODOLOGY, INNOVATIONS, VISUALIZATION, EDUCATIONAL INFORMATION, ELECTRONIC TEACHING MEANS, PROJECT ACTIVITIES

Summary text

The object of the research: the process of teaching Russian literature in institutions of general secondary education of the Republic of Belarus using visualization.

The subject of the research: visualization of educational material as a component of innovative teaching of Russian literature.

The purpose of the study: identification of didactic conditions for the effective use of visualization in the process of teaching Russian literature.

Methods of research: analysis of scientific and pedagogical literature on the research topic; study and generalization of pedagogical experience; specification, descriptive method; empirical method; study of students' creative products.

The results of the work and their novelty. classification of means of visualization of educational information, development and experimental testing of methods for organizing project activities using electronic visualization methods.

Authenticity of the materials and results of the diploma work is confirmed by the use of theoretical methods of studying the source base corresponding to the goal and objectives of the thesis, as well as the presentation of practical results at the 82nd scientific conference of students and postgraduates of the BSU Faculty of Philology. The methodology developed within the framework of the thesis was tested during pre-graduation pedagogical practice.

Recommendations on the usage: the obtained results can be used in Russian literature lessons in general secondary education institutions of the Republic of Belarus, as well as in classes at universities as part of the study of methodology and literature courses ("Methodology of Teaching Russian Literature", "Dialectics of Traditions and Innovations in Teaching Literature").